

TILSYNS- RAPPORT

Betinget vedtak om akkreditering av fagskoleutdanning

Friluftsguide Aktivitet ved Norges
Friluftsfagskole AS

2020

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker rundt 900 eksterne eksperter i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Norges Friluftsfagskole AS, organisasjonsnummer 924659335
Fagskoleutdanningens navn	Friluftsguide Aktivitet
Utdanningsform	Stedbasert
Sakkyndige	Martine Karlsen, Anne Berit Fossberg, Ingvild Skjetne og Kjetil Lomm
Dato for vedtak	17.11.2020
NOKUTs saksnummer	20/08223

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Hva søknaden gjelder

Norges Friluftsfagskole AS søkte NOKUT til søknadsfristen 15. september 2020 om akkreditering av *Friluftsguide Aktivitet* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er

- 60 studiepoeng
- Stedbasert

Den stedbaserte undervisningen vil finne sted på følgende studiested:

- Hemsedal

Innhold

Hva søknaden gjelder	3
1 Vedtak.....	5
2 Gjennomgang av kravene for å bli fagskole	8
2.1 Om institusjonen	8
2.2 Læringsmiljø, studentombud og studentorganer	10
2.3 Styringsordning	11
2.4 System for kvalitetssikring.....	11
3 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning.....	14
3.1 Studieplan	14
3.2 Beskrivelse av infrastruktur	14
3.3 Utdanningens navn	15
3.4 Utdanningens faginnhold og struktur	16
3.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer.....	16
3.6 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet	17
3.7 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse	18
3.8 Omfang og nivå	19
3.9 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler	19
3.10 Opptakskrav	20
3.11 Politiattest.....	20
3.12 Skikkethetsvurdering.....	21
3.13 Fagmiljø og sensorer.....	21
Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser	27
Vedlegg 2: Sakkyndige	29

1 Vedtak

Kravene for å bli fagskole og de faglige kravene for akkreditering av *Friluftsguide Aktivitet*, 60 studiepoeng stedbaset undervisning, ved Norges friluftsfagskole er oppfylt på følgende vilkår:

For kravene til å bli fagskole

- At dere må endre på forskriftstekst som gjelder
 - Ytringer og taushetsplikt for studenter (manglende hjemmel)
 - Krav til arbeidserfaring for personer som søker opptak på grunnlag av realkompetanse (Fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7)
 - Bestemmelse om 3 års utestenging (Fagskoleloven § 25)
 - Involvering av studentene i fagrådet (Fagskoleloven § 14)
- At dere må sikre studentene tilgang til studentombud (Fagskoleloven § 14a)
- At dere må presisere at styret har ansvar for å ansette rektor (Fagskoleloven § 12 første ledd)
- At dere må endre systemet for kvalitetssikring slik at det systematisk tar opp i seg resultatene fra kontrolltiltak og at dette brukes i arbeidet med å videreutvikle utdanningskvaliteten (Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 bokstav b)

For de faglige kravene for akkreditering

- At dere dokumenterer at dere har utstyr som er nødvendig for å få gjennomført utdanningen og at dette er i tråd med kravet om infrastruktur (Fagskoletilsynsforskriften § 2-6 bokstav b)
- At dere informerer studentene tydelig hva som er forventet av utstyr og anskaffelser (Fagskoletilsynsforskriften § 2-1)
- At dere dokumenterer et samarbeid som tilstrekkelig sikrer forankring i og tilbakemelding fra yrkesfeltet (Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første ledd)
- At de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene samsvarer med ferdighetene som læringsaktivitetene legger opp til (Fagskoletilsynsforskriften § 2-1)

Dere må sende dokumentasjon til NOKUT på at dere har utført endringene vi stiller som vilkår for akkrediteringen. Utdanningen kan ikke starte opp før dere har sendt dokumentasjonen og deretter har mottatt tilbakemelding fra NOKUT på at vilkårene er oppfylt. Fristen for å sende dokumentasjonen er senest tre år etter vedtaksdato. Enkelte vilkår presiserer vi i vurderingene at dere ikke trenger å dokumentere, men dere må kunne dokumentere det dersom NOKUT etterspør det på et senere tidspunkt.

I kapittel 2 og 3 har vi begrunnet vedtaket.

Vi har fattet vedtaket med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5
- forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) § 47

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok til søknadsfristen 15. september 2020.

Vedtaket gjelder for studiestedet Hemsedal.

Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak – § 28
- Klagefrist – § 29
- Innholdet i klagen og hvem den skal rettes til – § 32
- Klageinstans – §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig – § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken – § 18.

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

Dere må starte opp utdanningen innen tre år

Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdatoen. Dere må starte opp utdanningen innen tre år fra vedtaksdatoen. Dersom dere ikke har startet opp utdanningen innen tre år, vil akkrediteringen falle bort, jf. fagskoleforskriften § 52.

Dere må melde fra om noen typer endringer i den akkrediterte utdanningen

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 lister opp endringer som er meldepliktige. Dersom dere vil gjøre meldepliktige endringer i den akkrediterte utdanningen, må dere melde fra til NOKUT før dere gjennomfører endringen. NOKUT vurderer om endringene gjør det nødvendig å søke om ny akkreditering.

Dere kan velge om dere vil tilby utdanningen på heltid eller deltid

Dersom utdanningen er akkreditert som heltidsutdanning, kan dere også tilby den som deltidsutdanning uten å melde fra til NOKUT. På samme måte kan dere tilby en akkreditert deltidsutdanning som heltidsutdanning. Begge disse endringene forutsetter at dere følger samme utdanningsform, og at utdanningen ellers er i samsvar med akkrediteringen og kravene til fagskoleutdanning.

Dere må rapportere til Statistisk sentralbyrå og DBH Fagskolestatistikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil tildele denne utdanningen en NUS-kode. Dere skal bruke koden når dere rapporterer om utdanningen til SSB og til DBH Fagskolestatistikk.

2 Gjennomgang av kravene for å bli fagskole

Her fører vi først opp kravet NOKUT vurderer opp mot, og deretter selve vurderingen vår. Vurderingen av kravene for å bli fagskole gjelder også for søknad om akkreditering at utdanningen *Friluftsguide Ekspedisjon*, men vi gjengir bare vurderingen her.

Vi vurderer at dere oppfyller kravene til å være fagskole under forutsetning av at dere gjør de endringene vi presiserer i dette kapitlet. Dere må dokumentere at dere har rettet opp i dette før dere kan starte opp utdanningen.

Utover dette har vi flere anbefalinger som vi vurderer ville styrket forutsetningene for å gi fagskoleutdanning med høy kvalitet.

2.1 Om institusjonen

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

- Fagskoleloven § 13

NOKUTs vurdering:

Institusjonens organisering er i tråd med kravet.

2.1.1 Regelverk og forskrift

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

- Fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt
- Fagskoleloven § 20
- Fagskoleloven kapittel 5
- Fagskoleforskriften § 9 andre og sjuende avsnitt
- Fagskoleforskriften § 27 første og tredje avsnitt

NOKUTs vurdering:

Regelverk og forskrift er i hovedsak tråd med kravet, men dere må rette opp i enkelte feil og mangler som vi kommenterer under. Vi anbefaler også at dere går gjennom forholdet mellom forskrift og øvrig regelverk for sikre at disse har bedre samsvar.

Den lokale forskriften inneholder informasjon om opptaksbestemmelser, studentrettigheter og -plikter, bestemmelser om bortvisning og utestenging, eksamen og klagebehandling.

Studiereglementet tar for seg svært mange av de samme områdene, blant annet bestemmelser om opptak, bortvisning og utestenging, eksamen og klagebehandling. I tillegg inneholder dette reglementet ordensreglement knyttet til bl.a. økonomiske forhold, sikkerhet og rusmidler.

Regelverk og forskrift inneholder det som er forventet av slike, men vi har følgende merknader:

Det er uheldig at studiereglementet og forskriften er svært overlappende både i innhold og tematikk. For det første bidrar dette til økt omfang av regelverk som studentene må sette seg inn i, uten at dette er hensiktsmessig. For det andre vil det bety at ettersom det er variasjon i formuleringene, vil det øke risikoen for usikkerhet knyttet til hvilke regler som gjelder. Søknaden generelt består av en stor mengde dokumentasjon, og mye er helt eller delvis overlappende eller repetisjon. Vi vurderer at dette gjør det vanskelig å orientere seg i fagskolens systemer. For eksempel er formuleringene knyttet til opptaksgrunnlaget under punkt 1 i studiereglementet og § 2-3 (vi antar at dette egentlig skal være § 2-2) ulikt formulert og kan bidra til forvirring. Vi anbefaler at dere går gjennom disse delene for å sikre at informasjonen er tydelig.

Dere bør også fjerne vurderinger som ikke er relevante for forskriften. For eksempel gjelder det formuleringen under § 3-5: «Styret vurderer dette kravet slik at det ikke er knyttet direkte til yrker som NFFS utdanner for.» Forskriften skal slå fast vedtatte bestemmelser. Det følger av denne vurderinga at hele delen som gjelder skikkethetsvurdering, bør tas bort fra forskriften.

Vi observerer at dere også setter opp regler for studentene i studiekontrakten. Vi forutsetter at det er samsvar mellom studiekontrakt og øvrig studiereglement. Dere skriver under punkt 5 i kontrakten det følgende: «Studenten må heller ikke legge intern informasjon om studieforhold eller medstudenter ut på sosiale media, uten at dette er klarert med skolens ledelse eller medstudentene på forhånd.» Vi vil understreke at fagskolen ikke har hjemmel til å innskrenke studentenes ytringsfrihet eller rett til å uttale seg om utdanningen, utover det som allerede er regulert i lov. Dere må ta bort denne bestemmelsen. Dere må dokumentere dette før dere starter opp utdanningen.

I forskriften § 2-4 setter dere opp 3 års arbeidserfaring som minstekrav for vurdering av realkompetanse i forbindelse med opptak. Fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7 slår fast at opptak utenom det ordinære opptaksgrunnlaget er realkompetanse som tilsvarer dette. Søkere har rett til å få vurdert sin realkompetanse på lik linje med søkere som tilfredsstiller det ordinære opptaksgrunnlaget. Det er med andre ord ikke anledning til å stille minstekrav for at søkere skal få vurdert sin realkompetanse, for eksempel gjennom krav til lengde på arbeidserfaring, og dere må fjerne dette. Dere må dokumentere dette før dere starter opp utdanningen.

I forskriften § 3-3 har dere en bestemmelse om utestenging i inntil tre år. Bestemmelsen om utestenging i inntil tre år i fagskoleloven § 25 tredje ledd gjelder bare utdanninger med klinisk undervisning og praksisstudier. Fagskoleloven § 25 andre ledd angir betingelsene for andre utdanninger og begrenser utestenging til ett år. Dere må rette opp i dette. Dere må dokumentere dette før dere starter opp utdanningen.

I forskriften § 4-3 har dere oppført fagskolens fagråd og hvem som skal inngå i dette. Fagskoleloven § 14 fjerde ledd slår fast at «Studenter skal være representert i alle kollegiale organer som tildeles beslutningsmyndighet ved en fagskole». Dere må

inkludere studentene i bestemmelsen deres om fagråd. Dere må dokumentere dette før dere starter opp utdanningen.

I forskriften § 4-12 oppfører dere vurderingsuttrykk for vurderinger ved fagskolen. Dere bør definere de ulike karakterene som ikke er beskrevet i fagskoleforskriften, slik at det er klart hva de ulike karakterene betyr.

2.2 Læringsmiljø, studentombud og studentorganer

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

- Fagskoleloven § 14
- Fagskoleloven § 14a
- Fagskoleloven § 15

NOKUTs vurdering:

Beskrivelsene av studentorganet, studentombud og læringsmiljø er ikke i tråd med kravet.

Fagskoleloven § 14 gir bestemmelser om studentorgan. Dere skriver i retningslinjene for ivaretagelse av studentenes rettigheter, velferd og læringsmiljø at dere skal tilrettelegge for å opprette et studentråd «med mandat til å samarbeid med skolens ledelse om aktuelle behov knyttet til læringsmiljøet og medbestemmelse». Vi vurderer at kravet til studentorgan er tilfredsstilt, men at organiseringa av dette arbeidet er uklart, jf. vurderinga av læringsmiljø under. Vi anbefaler at dere klargjør ansvaret og organiseringa av dette arbeidet.

Fagskoleloven § 14 fjerde ledd angir studenters deltakelse i alle organer med beslutningsmyndighet. Det er positivt at dere inkluderer studenter i kvalitetssikringsgruppa, men dere må også inkludere studenter i fagrådet, jf. vurderingen under 2.1. Dere må rette opp i dette og sende inn dokumentasjon til NOKUT før dere starter opp utdanningen.

Fagskoleloven § 14a slår fast at «Styret skal sørge for at alle fagskolestudenter har tilgang til et studentombud.» Dokumentasjonen inneholder ingen informasjon om studentombud, og denne funksjonen inngår ikke i beskrivelsen av hvordan fagskolen skal ivareta studentenes rettigheter. Vi vurderer at kravet i fagskoleloven § 14a ikke er tilfredsstilt, og dere må dokumentere at dere har rettet opp i dette før dere starter opp utdanningen.

Fagskoleloven § 15 oppfører kravene til læringsmiljø ved fagskolen. I institusjonsprofilen oppfører dere reglement for det dere har kalt Læringsmiljøutvalg. Vi kan ikke se av den øvrige dokumentasjonen, organisasjonen eller retningslinjene for studentrettigheter at dere vil organisere et læringsmiljøutvalg. Dere skriver i mandatet at kvalitetssikringsgruppa har et ansvar for å følge opp HMS-spørsmål og skal se på «kvaliteten i arbeidsmiljø og læringsmiljø». I dette mandatet blir det også slått fast at kvalitetssikringsgruppa skal samarbeide med studentrådet om saker som gjelder

studentenes psykososiale læringsmiljø. Vi vurderer at dere har uklare rutiner for å ivareta læringsmiljøet og å følge opp avvik knyttet til dette. Kravene til arbeidet med læringsmiljø er tilfredsstilt, men vi anbefaler at dere styrker arbeidet og klargjør hvordan ansvaret for å gjennomgå læringsmiljøet, fange opp avvik og iverksette tiltak er organisert.

2.3 Styringsordning

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

- Fagskoleloven §§ 9–11
- Fagskoleloven § 12 første avsnitt

NOKUTs vurdering:

Styringsordningen er i tråd med kravet, under forutsetning at dere presiserer ansettelse av rektor.

Styrets organisering, oppgaver og ansvar er beskrevet i styrevedtektene, styreinstruksen, organisasjonskartet og innmeldte styremedlemmer i Enhetsregisteret. Disse dokumentene dekker styrets ansvar og oppgaver bortsett fra at det er styret som har ansvaret for ansettelse av rektor, jf. fagskoleloven § 12. For øvrig vurderer vi at styreordningen er i tråd med kravene. Dere må rette opp i dette og dokumentere det før dere starter opp utdanningen.

2.4 System for kvalitetssikring

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

- Fagskoleforskriften § 49 første til tredje avsnitt
- Fagskoletilsynsforskriften §§ 4-1 og 4-2

NOKUTs vurdering:

Systemet for kvalitetssikring er ikke i tråd med kravet.

Dere har lagt ved en beskrivelse av systemet for kvalitetssikring og et mandat for kvalitetssikringsgruppa, samt styrevedtekter som beskriver styrets ansvar for kvalitetsarbeidet.

Beskrivelsen av systemet for kvalitetssikring inneholder informasjon om blant annet mål for utdanningen, innhenting av informasjon fra ulike aktører, årshjul og årsrapport, og hvordan studenter og ansatte involveres i arbeidet. Sammen med styrevedtekter, mandatet for kvalitetssikringsgruppa og årshjulet gir det en beskrivelse av ansvar, oppgaver og rapporteringslinjer.

Beskrivelsen av systemet for kvalitetssikring inneholder i hovedsak det som er forventet av en slik beskrivelse, og dekker de fleste kravene i fagskoleforskriften § 49 første til tredje avsnitt og fagskoletilsynsforskriften §§ 4-1 og 4-2, med følgende merknader:

I fagskoleloven § 9 tredje ledd bokstav f er det krav til at styret ved fagskolen skal «sørge for at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, og etablere og sørge for gjennomføring av systematiske kontrolltiltak (internkontroll) for å sikre dette». Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 slår fast at fagskolen systematisk skal innhente «resultater fra fagskolens internkontroll, jf. fagskoleloven § 9 tredje ledd bokstav f» og at dette skal brukes til å «rette opp sviktende kvalitet og videreutvikle kvaliteten i utdanningene». Disse to bestemmelsene sammen fører med seg at fagskolen skal ha et tilstrekkelig internkontrollsystem som også kontrollerer vilkårene for akkrediteringen og målene fagskolen har satt for utdanningen, og at resultatene fra dette skal brukes systematisk i arbeidet med utdanningskvaliteten.

Beskrivelsen av internkontroll, rutiner for å sikre at fagskolen driver i tråd med regelverket, og rutiner for og håndtering av avvik, er svakt beskrevet i kvalitetssikringssystemet. Dere oppfører i styrevedtektene at det er styrets overordnede ansvar å sikre dette, og både beskrivelsen av kvalitetssikringssystemet og mandatet til kvalitetssikringsgruppa trekker fram dette ansvaret. Det kommer også frem at dere skal gjøre en årlig gjennomgang av dette i årsrapporten. Likevel mangler dere beskrivelser av hvilke kontrolltiltak dere bruker og hvordan dette skal informere kvalitetssikringssystemet. Særlig er det uklart hvordan dere skal sikre at dere driver i tråd med regelverket ved endring av utdanningen eller utskiftninger i fagmiljøet. Dere oppfyller tilstrekkelig fagskoletilsynsforskriften § 4-1 tredje ledd bokstav a, men har ikke tilstrekkelig system for å tilfredsstille bokstav b. Dere må styrke denne delen for å sikre at hele kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-1 blir tilstrekkelig oppfylt. Dere må sende inn dokumentasjon til NOKUT om disse endringene før dere starter opp utdanningen.

I tillegg til punktet over vurderer vi at beskrivelsen av kvalitetssikringssystemet har flere mangler og svakheter som i seg selv ikke er grunnlag for å vurdere kravet som ikke oppfylt, men som samlet likevel vil kunne gå utover kvalitetsarbeidet. Vi vil trekke frem følgende:

Systembeskrivelsen viser gjennomgående til en tidligere og utdatert fagskoletilsynsforskrift. Denne forskriften har blitt fornyet og flere av kravene er formulert annerledes. Selv om dere viser til den utdaterte forskriften, er dere likevel bundet av gjeldende regelverk. Det er en forutsetning for fagskolenes internkontroll at de er oppdatert på hvilket regelverk som til enhver tid er gjeldende.

Beskrivelsen av systemet for kvalitetssikring har gjennomgående en uklar og ulogisk struktur. F.eks. skrives det ikke eget om ansvar, roller og oppgaver i kvalitetssikringssystemet, men dette fremgår delvis av kapittel 3, «Tilbakemeldinger på kvalitet i utdanningen», delvis av de innledende merknadene, og delvis av årshjulet. NOKUT har ikke gitt særlige formkrav til systembeskrivelsene, men vi anbefaler dere å

gjennomgå strukturen i systembeskrivelsen for å sikre bedre kommunikasjon til de som skal bruke systemet.

Organisasjonskart skal normalt gi en oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvilke relasjoner virksomhetens ulike deler har til hverandre. Organisasjonskartet dere har lagt ved, og som dere gjengir i beskrivelsen av kvalitetssikringssystemet deres, er svært uklar og gir lite informasjon om dette. Denne bidrar derfor ikke til å vise fram hvilke roller, ansvar og rapporteringslinjer fagskolen skal ha. Vi anbefaler at dere gjennomgår dette.

Dere har lagt ved spørreundersøkelser dere skal bruke for å innhente informasjon fra studentene. Vi vurderer at disse i hovedsak dekker relevante områder og gir studentene mulighet til å komme med viktig tilbakemelding. De framstår likevel rotete og av og til med uklar spørsmålsstilling. Vi anbefaler at dere gjennomgår dette for å sikre bedre sammenheng mellom informasjonen dere innhenter og hvordan dere bruker denne informasjonen til arbeidet med å bedre utdanningskvaliteten.

3 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som er vurdert under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering av det enkelte krav.

3.1 Studieplan

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

«Utdanningen skal ha en studieplan som informerer om utdanningens opptakskrav, faginnhold, struktur og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, inkludert praksis»

NOKUTs vurdering:

Studieplanen gir dekkende informasjon om utdanningen i tråd med kravet, bortsett fra informasjon om utstyr som kreves for utdanningen. Se vurdering under 3.2.

3.2 Beskrivelse av infrastruktur

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fagskoletilsynsforskriften § 2-6:

«Fagskolen skal ha

- a. administrative ressurser som er tilpasset utdanningen
- b. lokaler, utstyr, tilgang til informasjons- og bibliotekstjenester og annen infrastruktur som er tilpasset utdanningen»

NOKUTs vurdering:

Infrastrukturen er ikke tilpasset utdanningen. Kravet om utdanningens administrasjon og infrastruktur i fagskoletilsynsforskriften § 2-6 bokstav b, er ikke tilfredsstillende oppfylt.

I denne utdanningen skal studentene delta i flere aktiviteter som krever mye og spesialisert utstyr. Studentene skal blant annet sykle, klatre, gå og stå på ski, samt ferdes på vann og i skog og fjell. Ettersom utdanningen i hovedsak skal foregå utendørs, med risiko for variable forhold, er det forventet at mye av dette utstyret må holde høy kvalitet og at det må være tilstrekkelig utstyr for å kunne oppnå læringsutbyttet og sikre studentene. Dette vil gjelde ordinært personlig utstyr som turklær, soveposer, liggeunderlag, sekk, og lignende, mer spesialisert utstyr som spader, skredsøkere, førstehjelpsutstyr, og større spesialutstyr som klatreutstyr, hjelmer og kanoer. Mye av dette, og særlig det mer spesialiserte utstyret, er det naturlig at fagskolen stiller med.

For det øvrige er det viktig at fagskolen er veldig tydelig ovenfor studentene hva det er de selv har ansvar for å stille med, slik at de også får et realistisk bilde av hvor mye utdanningen faktisk koster.

I oversikten over fagskolens infrastruktur har dere satt opp hvilket utstyr dere har. Det er også satt opp en del ting som er tilgjengelig for leie.

Ut ifra beskrivelsen av infrastrukturen kan vi lese at fagskolen bare kan stille med telt/lavo, kokeutstyr og noe klatreutstyr. Vi vurderer at dette ikke er tilstrekkelig for å sikre at studentene kan gjennomføre utdanningen og ikke dekker de delene det er naturlig at fagskolen stiller med. Tilgang på leieutstyr kan avlaste utstyrsstallen noe. Imidlertid vurderer vi at dette er mer sårbart med tanke på tilgjengelighet. Vi vurderer også at det utstyret som er oppført som tilgjengelig for leie heller ikke er tilstrekkelig for det dere krever i utdanningen. Vi vurderer at dere ikke har den utstyrsmessige infrastrukturen på plass og dermed ikke tilfredsstiller fagskoletilsynsforskriften § 2-6 første ledd bokstav b.

Når det gjelder det personlige utstyret eller utstyr studenten kan forventes å skaffe selv legger vi til grunn at mange søkere til denne utdanningen mest sannsynlig vil ha noe utstyr basert på egeninteresse. Imidlertid er det tydelig at dette utstyret samlet vil være omfattende og dyrt. Selv om det er et punkt om dette i studieplanen er det uklart hvilket utstyr studenten er forventet å stille med, og hvor mye disse må regne med å bruke på utstyr til denne utdanningen. Særlig gjelder dette delvis spesialisert utstyr som er knyttet til spesielle aktiviteter som alpint, og lignende. Dere må informere studentene tydelig i studieplanen eller i forbindelse med opptak om hva de er forventet å stille med.

Dere må dokumentere en tilstrekkelig infrastruktur som både gjør at studentene kan oppnå læringsutbyttet og ha tilstrekkelig sikkerhet. Dere må også informere studentene godt om utstyret de må forvente å stå for eller kjøpe. Dere må dokumentere dette før dere kan starte opp utdanningen.

3.3 Utdanningens navn

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

- «Utdanningen skal ha
- a. et dekkende navn»

NOKUTs vurdering:

Navnet er dekkende for utdanningen.

Utdanningen har ifølge søknaden navnet *Friluftsguide Aktivitet*

3.4 Utdanningens faginnhold og struktur

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

«Utdanningen skal ha [...]

b. et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.»

NOKUTs vurdering:

Utdanningens faginnhold og struktur er delvis egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet.

Utdanningen er bygget opp av fem emner, inkludert et praksisemne. Disse er fordelt på et introduksjonsemne, og tre emner knyttet til ulike sesonger og aktiviteter.

De temaene dere har satt opp for utdanningen er relevante, og er generelt godt egnet for det utdanningen sikter seg inn mot. Inndeling og tidsbruk fremstår hensiktsmessig for utdanningen. Vi har imidlertid to merknader:

I utdanningen er det lagt opp til flere aktiviteter og det er lagt stor vekt på teknikker knyttet til f.eks. ski, sykling, båt og kano. Dette kommer imidlertid i liten grad fram i læringsutbyttebeskrivelsene som er mye mer generelt formulert. Vi vurderer at det er manglende samsvar mellom utdanningens faginnhold og struktur, og det læringsutbyttet utdanningen skal føre frem til. Særlig gjelder dette ferdigheter knyttet til de ulike aktivitetene, som vi i liten grad finner igjen i læringsutbyttebeskrivelsene. Vi forstår kravet om at faginnholdet skal være egnet for at studentene skal kunne nå læringsutbyttet som et krav om at det må være samsvar og en logisk sammenheng mellom disse. Vi legger til grunn at det er aktivitetene som står sentralt her, og forventer at dere gjør endringer i læringsutbyttet som gjør at også disse konkrete ferdighetene kommer frem her. Vi vurderer dette videre under 3.7.

Vi vurderer at utdanningens faginnhold er svært ambisiøst, og vil kreve mye av studentene. Dersom studentene stiller uten forhåndskunnskaper og ferdigheter utover den kompetansen man kan forvente av det formelle opptaksgrunnlaget vurderer vi at det vil kunne være svært krevende å gjennomføre utdanningens læringsaktiviteter. Vi anbefaler dere å vurdere om dere kan stille krav til opptak, f.eks. ved opptaksprøve, for å sikre at studentene har de nødvendige forutsetningene til å gjennomføre utdanningen. Vi vurderer dette videre under 3.10.

Med forutsetning om at dere gjør nødvendige endringer i læringsutbyttebeskrivelsene, slik vi har oppført under 3.7, er utdanningens faginnhold og struktur i tråd med kravet.

3.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

«Utdanningen skal ha [...]

c. undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet»

NOKUTs vurdering:

Utdanningens undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet.

3.6 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

«Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt.»

NOKUTs vurdering:

Dere har ikke dokumentert et samarbeid som er tilstrekkelig for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. Kravet om utdanningens innhold og form i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første ledd, er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Dere oppgir samarbeidspartnere utover egen eier til å være Fjellspesialisten, Hemsedal Fjellsport, Hemsedal Klatresenter, Høyt og Lavt i Hemsedal, Torgeir Moen Kompetanse, Gompe Waaler og Hemsedal Skisenter. Dere oppfører også Hemsedal Kommune som vertskommune. I tillegg oppgis det at fagskolen har inngått intensjonsavtaler med flere aktører med sikte på praksisplasser. Dere oppgir at samarbeidet har resultert i medvirkning til utviklingen av studieplanen. I tillegg oppgir dere at dere har intensjonsavtaler for praksisplasser for studentene.

Vi vurderer at dere i liten grad beskriver hvordan dere samarbeider med yrkesfeltet, om hva og hva slags arenaer dere møtes på. Kvalitetssikringssystemet legger opp til at dere skal innhente informasjon og vurderinger av utdanningen i et årlig dialogmøte, men ellers er samarbeidet uklart. Det nevnes en studieplangruppe, men det er ikke klart hvordan denne er organisert. I tillegg observerer vi at med enkeltunntak er alle samarbeidspartnere dere oppgir virksomheter som er eid eller drevet av personer som jobber i eller sitter i styret for fagskolen. Vi vurderer dette som svært sårbart og bare i begrenset grad gir grunnlag for at yrkesfeltet kan bidra med verdifulle perspektiv for utviklingen av utdanningskvaliteten. I informasjonsskrivet til den nye fagskoletilsynsforskriften skriver vi følgende:

For å oppfylle kravet, må fagskolen ha et regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Samarbeidet skal bidra til at utdanningene er relevante for

yrkesfeltet/yrkesfeltene. Det er ikke nok at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet. Samarbeidet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen. På utviklingsstadiet kan for eksempel fagskolen diskutere læringsutbyttet for utdanningen med aktører i arbeidslivet, og være lydhøre overfor deres behov. Høring eller andre typer av involvering i studieplaner er et annet eksempel. I gjennomføringsfasen kan eksempler på samarbeid være å bruke gjestelærere, eksterne foredragsholdere og sensorer, dra på bedriftsbesøk med studentene, eller samarbeide med yrkesfeltet om praksisplasser og eksamensoppgaver. Under evaluering av utdanningene skal yrkesfeltet også involveres.

Verdien av utdanningens forankring i yrkesfeltet er knyttet til at utvikling, gjennomføring og evaluering er forankret i arbeidslivets behov og praksiser, og at fagskolen får et annet blikk på utdanningen enn dets eget. Vi har ikke satt klart definerte grenser for hvordan dette samarbeidet skal organiseres eller hvem som er relevante aktører, men stiller like fullt krav til at samarbeidet må være reelt og innrettet slik at det oppfyller formålet. De aktørene dere har oppført, og som ikke er en del av fagskolen selv, har en svært uklar rolle i dette arbeidet.

Dere oppgir flere relevante aktører i planene deres om videre samarbeid, men vi vurderer at dette i liten grad er forpliktende eller at samarbeidsplanene er tilstrekkelig konkretiserte. Selv om flere sider av det planlagte samarbeidet kan være relevant og fruktbart, fremstår det som at kontakten med yrkesfeltet gjennomgående er begrenset til fagskolen selv.

Vi vurderer at dere ikke dokumentert et tilfredsstillende samarbeid med yrkesfeltet, jf. kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1. Dere må sende inn dokumentasjon på dette før dere kan starte opp utdanningen.

3.7 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 5:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk»

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1:

«Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket.»

NOKUTs vurdering:

Det samlede læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet og tilstrekkelig for yrkesutøvelsen, med enkelte vilkår.

Læringsutbyttet gir en tilfredsstillende beskrivelse av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, og er i tråd med NKR.

Det overordnede læringsutbyttet for utdanningen er gjennomgående relevant for yrkesfeltet og yrkesutøvelsen, men særlig konkrete ferdigheter som er klart til stede i utdanningen er ikke gjenspeilet i læringsutbyttet. Dette gjør at det er enkelte mangler i samsvaret mellom læringsutbyttet og utdanningens innhold. Vi vurderer likevel at de aktivitetene dere har oppgitt er relevante og at dere kan gjøre justeringer i læringsutbyttebeskrivelsene uten at dette medfører en større og vesentlig endring av utdanningen.

Dere må gjøre endringer i læringsutbyttebeskrivelsene for å speile de aktivitetene dere har lagt opp til i utdanningen og de ferdighetene studentene skal ha. Dere må sende oss dokumentasjon på denne endringen før dere kan starte opp utdanningen.

Læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen er gjengitt i vedlegg 1.

3.8 Omfang og nivå

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 5:

«[...] Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. [...]»

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-2:

«Utdanningen skal ha et omfang på 30, 60, 90 eller 120 studiepoeng, hvis det ikke er gitt unntak etter fagskoleforskriften § 42.»

NOKUTs vurdering:

Utdanningen har ifølge søknaden et omfang på 60 studiepoeng, og ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Utdanningens omfang og nivå er i samsvar med regelverket.

3.9 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 47:

«NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge.»

NOKUTs vurdering:

Fagskolen har oppgitt at båtførerprøven er relevant standard. Dette er i midlertidig ikke dette denne bestemmelsen er ment til å dekke. Denne bestemmelsen gjelder

internasjonale standarder, og gjelder i alle hovedsak maritime utdanninger og luftfartsutdanninger. Dette kravet er ikke relevant for utdanningen, og vi stiller ikke krav til dette.

3.10 Opptakskrav

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 7:

«Kvalifisering for opptak

(1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...] eller tilsvarende realkompetanse.

[...]

(4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. [...]

(5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger. [....]»

NOKUTs vurdering:

Opptakskravet er i samsvar med regelverket.

Opptakskravet til utdanningen er generell studiekompetanse.

Vi vurderer at generell studiekompetanse er et unødvendig begrensende opptakskrav, og ser få eller ingen grunner til at ikke også personer med fag- eller svennebrev kan være aktuelle søkere. Det er uklart hvorfor generell studiekompetanse er særlig relevant opptakskrav. Dere bør vurdere å utvide opptaksgrunnlaget til å inkludere andre utdanningsprogram.

Som vi skriver under 3.4 vurderer vi at utdanningen er ambisiøs og vil kreve mye av studentene. Vi kan imidlertid ikke se at studieforberedende utdanningsprogram i seg selv gir studentene bedre forutsetninger for å gjennomføre utdanningen enn fag- eller svennebrev. Vi kan derimot se at idrettsfag under studieforberedende kan være særlig relevant, men at dette vil begrense opptaksgrunnlaget unødvendig.

Dersom dere ikke vil begrense opptakskravet til å gjelde idrettsfag anbefaler vi dere å lage en opptaksprøve som kan sikre tilstrekkelig startkompetanse for studentene.

3.11 Politiattest

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 27:

«I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, kan fagskolen bestemme at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning. [...]»

NOKUTs vurdering:

Dere har oppgitt at det kreves politiattest for opptak til utdanningen, og kravet om politiattest er tilstrekkelig hjemlet i regelverket. Dere oppgir at det er sannsynlig at studenten kan komme i kontakt med barn eller unge mindreårige i løpet av praksisgjennomføringen, og at det derfor kreves politiattest. Dette er vi enige i, og mener det er tilstrekkelig hjemmel for dette. Kravet om politiattest er i tråd med fagskoleloven § 27 og tilhørende fagskoleforskriften § 19. Dere må informere studentene om at dere krever politiattest.

3.12 Skikkethetsvurdering

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 26:

«En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.»

NOKUTs vurdering:

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

3.13 Fagmiljø og sensorer

3.13.1 Fagmiljøet som er tilknyttet utdanningen – størrelse og kravspesifikasjon

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3:

«Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med

utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring.

[...]

Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. [...]»

NOKUTs vurdering:

Fagmiljøet oppfyller regelverkets krav til størrelse og kompetanse.

Dere oppgir at det overordnede kompetansekravet til alle faglærere er friluftslivs- og guidefaglig kompetanse tilsvarende fagskolenivå eller høyere, med minimum 2 års yrkeserfaring. Vi forutsetter at yrkeserfaringen må være relevant for utdanningen og oppdatert, og forventer at dere presiserer dette i kravspesifikasjonene.

Vi vil også understreke at det er et krav om utdanningsfaglig kompetanse i fagmiljøet og at dette skal stå i forhold til antallet studenter. Dere har satt som uttalt mål at flest mulig av faglærerne som ikke har formell utdanningsfaglig kompetanse skal kunne gjennomføre PPU. Dere har likevel ikke gitt egne utdanningsfaglige krav til faglærere og dere har heller ikke stilt egne krav til fagmiljøet som helhet eller fagmiljøets sammensetning. Vi vurderer at kravet som gjelder den utdanningsfaglig ansvarlige tilfredsstiller kravet (3.13.2) i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første ledd, men at dette er et sårbart minimumskrav, og at dette vil være mer sårbart jo flere studenter som er tatt opp til utdanningen. Vi ser dette også i lys av at dere også har søkt om akkreditering av en annen utdanning med tilsvarende kompetansekrav, og oppgitt de samme personene i fagmiljøet. Vi vil sterkt anbefale dere å sikre tilstrekkelig utdanningsfaglig kompetanse på høyt nivå, gjennom krav til faglærere eller til fagmiljøets sammensetning, utover utdanningsfaglig ansvarlig.

3.13.2 Den utdanningsfaglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3:

«Utdanningen skal ha en [...]

b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring.»

NOKUTs vurdering:

Den utdanningsfaglige ansvarlig har relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Dere oppgir i kravspesifikasjon for fagmiljø at utdanningsfaglig ansvarlig må ha formell pedagogisk utdanning, med faglig kompetanse innen friluftsfeltet. Dere skriver videre at

vedkommende bør ha kompetanse innen budsjett-, regnskaps- og økonomistyringsrutiner for skolevirksomhet.

Dere har slått sammen krav til utdanningsfaglig ansvarlig med krav til rektor, da det i deres tilfelle vil være rektor som er utdanningsfaglig ansvarlig. Vi mener dere gjør det svært komplisert for dere selv ved å stille krav til utdanningsfaglig som innebærer at det må være samme person som er rektor. Det kan bli problematisk dersom dere etter hvert ønsker at en annen skal være utdanningsfaglig ansvarlig. Dere har da låst dere til at utdanningsfaglig ansvarlig må være rektor, slik det nå står i kravspesifikasjonen. Vi anbefaler dere å skille mellom funksjonene rektor og utdanningsfaglig ansvarlig i kravspesifikasjonen. Det er ellers ingenting i veien for at det er rektor som er utdanningsfaglig ansvarlig, så lenge vedkommende oppfyller kravene gitt i kravspesifikasjonen og har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene.

Som en konsekvens av dette stiller dere krav til yrkeserfaring innen friluftsfeltet til rektor under kravene til utdanningsfaglig ansvarlig. Dere stiller ingen krav til utdanningsfaglig yrkeserfaring overhodet. Den dere oppgir i denne funksjonen har heller ingen yrkeserfaring knyttet til utdanning. Vi vurderer at både kravspesifikasjonen og den oppgitte utdanningsfaglig ansvarlig er i tråd med kravet, men at dette er svært svakt og sårbart. Særlig sett i lys av at dere ikke har noen andre utdanningsfaglige krav til fagmiljøet, vurderer vi at det vil være svært krevende å holde et tilstrekkelig høyt utdanningsfaglig nivå. I infoskrivet vårt om den nye fagskoletilsynsforskriften skriver vi følgende:

Kravet om at den utdanningsfaglige ansvarlige skal ha en bestemt utdanning, må ses i sammenheng med kompetansekravet i første avsnitt om at noen i fagmiljøet skal ha «utdanningsfaglig kompetanse». Hva som er utdanningsfaglig kompetanse er definert i § 1-2.

Vi anbefaler sterkt å styrke denne siden ved utdanningen.

3.13.3 Den faglig ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3:

«Utdanningen skal ha en

a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen.»

NOKUTs vurdering:

Faglig ansvarlig har faglig relevant utdanning i tråd med regelverket, og det er dokumentert at vedkommende er tilsatt i minimum 50 prosent stilling. Det er imidlertid

problematiske sider ved kravspesifikasjonen og kravene dere stiller til denne funksjonen som vi anbefaler sterkt at dere gjennomgår.

Dere oppgir at faglig ansvarlig ved skolen er ansatt i 50 prosent stilling. Vedkommende har blant annet følgende faglig kompetanse:

- Bachelor i Friluftsliv, natur og kulturveiledning ved Høgskolen i Telemark
- 15 studiepoeng i Alpin Skiferdsel ved Høgskolen i Sogn og Fjordane
- 15 studiepoeng i Natur, opplevelser og mening (master) ved Høgskolen i Telemark
- 30 studiepoeng i Teoretisk og metodisk fordypning (master) ved Høgskolen i Telemark

I tillegg oppgir dere at vedkommende har relevant undervisningspraksis, i form av lang yrkeserfaring som underviser, og det listes opp en rekke relevante gjennomførte kurs innen friluftsliv. Vedkommende har også lang yrkeserfaring innen friluftsliv, blant annet som guide og brefører.

Dere oppgir at kompetansekravene til faglig ansvarlig er følgende:

Friluftslivs- og guidekompetanse tilsvarende fagskolenivå eller høyere. Praktisk pedagogisk kompetanse og relevant undervisningserfaring. Må ha realkompetanse i skoleorganisering og læringsmiljø, inklusive prinsippene for tilpasset opplæring. Bør ha kjennskap til lovverket som angår faglige krav og sertifiseringer for yrker som utdanningen kvalifiserer for.

Arbeidserfaring: Minimum 2 års yrkeserfaring som guide på lengre ekspedisjoner

Dere skriver «praktisk pedagogisk kompetanse og relevant undervisningserfaring». I sammenhengen leser vi dette først og fremst som krav om praktisk-pedagogisk utdanning i tillegg til erfaring fra undervisning. Dette ville blant annet vesentlig styrket den utdanningsfaglige kompetansen i fagmiljøet. Imidlertid, med tanke på at dette er et høyere krav til utdanningsfaglig kompetanse enn det som stilles til utdanningsfaglig ansvarlig og med tanke på at den som er oppgitt som faglig ansvarlig ikke har formell utdanningsfaglig utdanning må vi legge til grunn at «praktisk pedagogisk kompetanse» og «relevant undervisningserfaring» viser til det samme.

I motsetning til utdanningsfaglig ansvarlig har deres faglige ansvarlige erfaring som timelærer fra høyskole og som lærer på folkehøgskole. Vi vurderer at dette i bare begrenset grad styrker fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse, og vi stiller spørsmål ved om denne erfaringen er tilstrekkelig for å dekke deres eget krav om «realkompetanse i skoleorganisering og læringsmiljø». Vi anbefaler dere å se nøye på deres egne kompetansekrav til faglig ansvarlig og om vedkommende som innehar stillingen som faglig ansvarlig tilfredsstiller disse.

Det er ellers samsvar mellom kompetansen til faglig ansvarlig og de kompetansekravene som stilles i kravspesifikasjonen, og disse tilfredsstiller kravene i regelverket.

3.13.4 Sensorenes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-5:

«Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.»

NOKUTs vurdering:

Sensorene har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.

Dere opplyser i kravspesifikasjonen at sensorene har eller skal ha følgende kompetanse:

Kompetansekrav til stillingen:

Skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen på en faglig betryggende måte. Må ha oppdatert fagkunnskap og kompetanse fra yrkesfeltet tilpasset det oppdraget han skal utføre. Må kjenne til NKR-systemet og definisjonene som gjelder på nivå 5.1 og 5.2. (skolens rektor er ansvarlig for å kvalitetssikre dette). Skal ha kompetanse til å gi sin evaluering av hvordan vurderingsordningen fungerer. Skal ha kompetanse til å gi sin evaluering av kvaliteten på eksamensoppgaver med hensyn til hvorvidt utforming, omfang, det formelle, det tematiske innholdet og relevans opp mot læringsutbyttet er egnet til å synliggjøre studentens samlede kompetanse.

Arbeidserfaring: Minimum 2 års erfaring fra friluftsfaget i skoleverket og kjennskap til yrkesfeltet.

I søknadsskjemaet skriver dere derimot:

Ekstern sensor skal tilfredsstillе Norges Friluftsfagskole sitt krav til fagmiljøet eller minst ett av følgende krav:

- 1. Være ansatt på tilsvarende eller høyere utdanningsinstitusjon innenfor relevant fagområde*
- 2. Erfaring fra yrkesfeltet og relevant kompetanse på samme nivå som nevnt under punkt 1.*
- 3. Erfaring som sensor i vedkommende fag ved tilsvarende utdanninger.*
- 4. Kjenne studiets beskrivelse av læringsutbyttene (LUB) på nivå 5.1 i NKR.*

Vi vurderer at kompetansekravet i kravspesifikasjonen tilfredsstiller kravene i regelverket. Det er imidlertid uklart hvilke krav som gjelder fordi dere stiller ulike krav. En person som bare tilfredsstiller punkt 4 i kravene dere stiller i søknadsskjemaer vil ikke tilfredsstille kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-5. Dere må rette opp i dette og sikre at kompetansekravene er enhetlige og i tråd med forskriftens bestemmelse. Dere

trenger ikke dokumentere denne endringen, men må være forberedt på å dokumentere dette på forespørsel.

3.13.5 Praksisveiledernes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-4:

«Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.»

NOKUTs vurdering:

Det er sikret at praksisveilederne har tilstrekkelig kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Dere opplyser at eksterne praksisveiledere har eller skal ha følgende kompetanse:

Kompetansekrav til stillingen:

Praksisveileder

- *Må kjenne godt til utøvelse av guiderollen, og gjennom sin egen praksis fremstå som en god rollemodell for studenten.*
- *Må kjenne godt til læringsutbyttebeskrivelsen for utdanningen og praksisen.*
- *Må ha grunnleggende kompetanse i vurdering av studentenes innsats.*
- *Må ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier, forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis*
- *Må delta på fagskolens webinar og samlinger om veiledning av studenter i bedrift*

Arbeidserfaring: Arbeidserfaring fra yrkesfeltet over minimum 3 sesonger

Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser hentet fra studieplan

Kunnskap

- Har innsikt i metoder, mønstergjenkjenning og bruken av sikkerhetsutstyr ved ferdsel og opphold i ulike terrengtyper med gjester
- Har kunnskap om ledelse, formidling og læringsmetoder i friluftsguiding
- Har kunnskap om natur og kultur, og innsikt i etiske dilemmaer knyttet til bærekraftig bruk av natur i friluftsguiding
- Har kunnskap om prinsippet om ferd etter evne
- Kan oppdatere egne kunnskaper, ferdigheter og utviklingsmuligheter som friluftsguid mot videre kvalifisering i guideyrket, og forstår friluftsguiding i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
- Har bransjekunnskap om friluftsguiding i opplevelsesturisme i dag, og kjennskap til historien og betydningen til føring og guiding i norsk friluftsliv og reiseliv
- Har innsikt i lovverk som begrenser og muliggjør friluftsguiding i Norge

Ferdigheter

- Kan kartlegge egne faglige valg og rolle som leder for en gruppe i skogen, fjellet og kysten sommer som vinter og identifisere nye valg under veiledning
- Kan finne og gjøre overveielser om bruken av nære naturområder med tanke på opplevelsesverdi for ulike gjester
- Kan anvende faglig kunnskap, utstyr og metoder i kartlegging og forståelse av konkrete problemstillinger i friluftsliv og friluftsguiding
- Kan kartlegge og identifisere egne muligheter for videreutvikling av egen kompetanse som friluftsguide
- Kan finne informasjon om fagstoff i innlæring av grunnleggende ferdigheter i ferdplanlegging, i risiko- og konsekvensvurdering og i egenvurdering
- Kan anvende riktig utstyr og metoder, og uttrykksformer i planlegging og gjennomføring av friluftsguiding
- Kan finne informasjon og anvende relevant metodesett, mønstergjenkjenning og bruk av sikkerhetsutstyr ved ferdsel og friluftsguiding i ulike terrengtyper og aktiviteter.
- Kan finne informasjon om natur, kultur og friluftsguiding relevant for etiske problemstillinger og dilemmaer knyttet til bærekraftig bruk av natur i opplevelsesturisme

Generell kompetanse

- Kan planlegge og gjennomføre trygge turer og sammenkomster i samarbeid med andre, for gjester i skog, fjell og kyst sommer både som vinter i tråd med faglige, etiske retningslinjer og i tråd med gjeldende lovverk knyttet til bærekraft, sikkerhet og HMS, opplevelse og læring

- Kan gjøre løpende sikkerhetsvurderinger og endre plan ut fra vær og føre, med utgangspunkt i gruppens og egne forutsetninger og iverksette tiltak ved uhell og begrunne sine valg ut fra egne kunnskaper og ferdigheter
- Kan formidle faglige tema om verdier i lokal natur, kultur og friluftsliv, og vise etiske grunnholdninger og bærekraftig praksis som friluftsguide
- Kan utveksle synspunkter og bygge relasjoner med andre guider, gjester og bedrifter ved utføring av friluftsliv og friluftsguiding
- Kan være et godt forbilde og øvingsbilde, være tydelig i kommunikasjon og tilpasse friluftsguiding til utvalgte målgruppers behov
- Har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper i arbeid som friluftsguide i naturbasert reiseliv eller beslektede næringer
- Kan utvikle arbeidsmetoder, sikkerhetstenkning og guideprodukter i friluftsguiding

Vedlegg 2: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven med forskrifter.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kravene i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere, og har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

- **Martine Karlsen (panelleder)**

Karlsen har studert elkraft ved Fagskolen i Østfold. Hun har flere års erfaring som medlem av studentrådet, som hun også ledet fra 2019–2020. Gjennom dette arbeidet har hun tilegnet seg god kunnskap om fagskoler og hva som kreves for at en utdanning skal være faglig sterk og yrkesrelevant. Karlsen er også medlem av styret i Viken fylkeskommune, samt vært medlem av kontrollkomiteen i Organisasjon for Norske Fagskolestudenter. Karlsen har tidligere vært sakkyndig for NOKUT, blant annet som panelleder i forbindelse med akkrediteringsprosessen for fagskoleutdanninger våren 2020 og i forbindelse med fagområdeakkreditering ved Fagskolen i Østfold.

- **Forlagsdirektør Ingvild Skjetne, Pedlex Norsk Helseinformasjon**

Skjetne er utdannet sykepleier. I tillegg har hun pedagogisk og samfunnsfagligutdanning og har en mastergrad i yrkespedagogikk. Hun har variert undervisningspraksis innenfor helsefagene på ulike nivåer, både høyskole, videregående og fagskole. I de senere årene har hun hatt ansvar for opplæring av veiledere for «Menn i helse». Skjetne har sittet i en rekke utvalg, arbeidsgrupper og fagnemnder for helsefag på aktuelt nivå. Hun var Helsedirektoratets sekretær for NUFHO (Nasjonalt utvalg for fagskole – helse- og oppvekstfag) 2016–2018. Skjetne har skrevet lærebøker for opplæringen i helsearbeiderfaget, portørfaget og helsesekretær hvor blant annet service, hygiene og HMS er temaer. Nylig har hun i forbindelse med Fagfornyelsen deltatt i utvikling av læreplaner for Vg1 helse- og oppvekstfag og Vg2 & Vg3 helsearbeiderfag. Skjetne har vært sakkyndig for NOKUT tidligere.

- **Spesialrådgiver Anne Berit Fossberg, Enhet for helseinformatikk ved Bærum Kommune**

Fossberg er utdannet sykepleier fra Røde Kors sykepleierhøgskole i Stavanger. Hun har administrativ utdanning fra institutt for sykepleierutdanning ved Universitetet i Oslo, og en master i helseinformatikk fra Universitetet i Agder fra 2012. Hun har jobbet som høyskolelærer ved Stavanger sykepleierhøgskole og Høgskolen i Oslo. Siden 2006 har hun vært ansatt i Bærum kommunes IKT-prosjekter hvor hun fra

2008 jobbet med PLO helseinformatikk. Fra 2012 har hun jobbet som spesialrådgiver i Enhet for helseinformatikk, som forvalter e-helseløsninger brukt i Bærum kommune. Hun har god kompetanse innen bruk av velferdsteknologiske løsninger og har erfaring fra pleie- og omsorgstjenester både i 1. og 2. linjetjenesten. Fossberg har opparbeidet seg kompetanse innen velferdsteknologiområdet gjennom å ha vært ansvarlig for, og deltatt i prosjekter som Trygghetspakken, Trygge spor mfl. Fossberg har vært sakkyndig for NOKUT tidligere.

- **Lærer og selvstendig næringsdrivende Kjetil Lomm, Risøy Folkehøyskole**
Lomm er utdannet cand.mag med vekt på idrett og friluftsliv ved Høgskolen i Telemark. Lomm arbeider på Risøy folkehøyskole med hovedansvar for seiling og sjøsport. Han har allsidig erfaring fra ulike verv i idrettslag, Gjeving vel og andre foreninger. Som selvstendig næringsdrivende har han blant annet jobbet med «team building», oppdrag fra Friluftsrådet i Aust-Agder, ansvarlig for Gjensidigestiftelsens båtvett-kurs sommeren 2020 og som skipper på seilfartøy. Lomm har tidligere vært sakkyndig for NOKUT i vurdering av fagskoleutdanning innenfor friluft.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://nokut.no)